

Zaaknummer : 01026212
Ons Kenmerk : ODH621859
Datum : 11-07-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Bij besluit van 11 december 2017 (kenmerk: FF/75C/2016/00756) is door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) ontheffing verleend van de verbodsbepalingen als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, respectievelijk 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden van 52 vogelsoorten en twee vleermuissoorten ten gevolge van de exploitatie van Windpark Oostflakkee. De ontheffing is gewijzigd bij besluit van 29 april 2019 (met kenmerk: ODH-2019-00051558) en bij besluit van 25 juli 2022 (met kenmerk 01027966-ODH381309). Het windpark bestaat uit acht windturbines welke zijn gesitueerd langs de Zeedijk tussen Oude-Tonge en Ooltgensplaat in de gemeente Goeree-Overflakkee.

Per brief van 11 maart 2022 heeft de ontheffinghouder verzocht om de ontheffing voor wat betreft het opzettelijk doden van 52 vogelsoorten en twee vleermuissoorten uit te breiden met de in de tabel onderaan dit besluit opgenomen 84 vogelsoorten en acht vleermuissoorten (appendix).

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen. De ontheffing van 11 december 2017 met kenmerk FF/75C/2016/00756, gewijzigd bij besluiten van 29 april 2019 en 25 juli 2022, wordt uitgebreid met de in de tabel behorende bij dit besluit opgenomen 84 vogelsoorten en acht vleermuissoorten (appendix);
- II. de aanvraag tot wijziging van 11 maart 2022 en de daarbij verstrekte rapporten zoals opgenomen in het vervolg van dit besluit onder 'Aanleiding', onderdeel te laten zijn van dit besluit;
- III. dat de ontheffing van 11 december 2017, met kenmerk: FF/75C/2016/00756, gewijzigd bij besluiten van 29 april 2019 (kenmerk: ODH-2019-00051558) en 25 juli 2022 (met kenmerk 01027966-ODH381309), voor het overige onverminderd van toepassing blijft.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendix   Tabel, vogelsoorten en vleermuissoorten waarvoor ontheffing wordt verleend.

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

In het vigerende besluit van 11 december 2017 is ontheffing verleend van de verbodsbepalingen als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, respectievelijk 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor wat betreft het opzettelijk doden van 52 vogelsoorten en twee vleermuissoorten.

Verzocht is om deze ontheffing uit te breiden met 84 vogelsoorten en 8 vleermuissoorten.

Aanleiding voor deze aanvraag vormen de resultaten van de monitoring zoals opgenomen in de onderstaande documenten, die onderdeel uitmaken van de aanvraag:

- Notitie: Effecten van Windpark Oostflakkee op vogels en vleermuizen; actualisatie onderbouwing Wnb-ontheffingsaanvraag, kenmerk: 21-1010/22.01583/MaDis, Bureau Waardenburg, Culemborg, 11 maart 2022;
- Beknopt overzicht vogel- en vleermuislactofferonderzoek Windpark Oostflakkee. Memonummer 212307-003, Buijs Eco Consult B.V., 4 november 2021;
- Beknopt overzicht vogel- en vleermuislactofferonderzoek Windpark Oostflakkee. Memonummer 220318, Buijs Eco Consult B.V., 29 april 2022;
- Beknopt overzicht vogel- en vleermuislactofferonderzoek Windpark Oostflakkee. Memonummer 220318, Buijs Eco Consult B.V., 2 juni 2022;
- Beknopt overzicht vogel- en vleermuislactofferonderzoek Windpark Oostflakkee. Memonummer 220318-01, Buijs Eco Consult B.V., 5 juli 2022.

Op de ontwerpbeschikking is de volgende reactie ontvangen van aanvrager:

- Windpark Oostflakkee, brief n.a.v. ontwerpbeschikking, 4 mei 2023.

Procedure

Deze beschikking is voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Zienswijzen

De ontwerpbeschikking heeft ter inzage gelegen van 10 maart 2023 tot en met 20 april 2023.¹ Er zijn geen zienswijzen binnengekomen op het ontwerpbesluit. Aanvrager heeft bij brief van 4 mei 2023 een reactie ingediend op het ontwerpbesluit. In deze reactie staat aangegeven dat is afgezien van het indienen van een zienswijze, nu het ontwerpbesluit voorziet in de verlening van de gevraagde uitbreiding van de ontheffing met extra vleermuis- en vogelsoorten. Wel wenst aanvrager ons te wijzen op enkele tekstuele onjuistheden in het ontwerpbesluit met betrekking tot de in de nabijheid van het windpark aanwezige bomenrij en in de toelichting over de voorschriften opgenomen in het wijzigingsbesluit van 25 juli 2022 (kenmerk ODH381309). Zij verzoekt ons om verwarring hierover te voorkomen, deze tekstpassages aan te passen. Wij hebben geconstateerd dat deze tekstpassages inderdaad onjuist zijn en onderhavig besluit is hierop aangepast.

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-2749.html>.
01026212-00061693

Wijzigingen ten opzichte van ontwerpbeschikking

De ingediende reactie van aanvrager is betrokken in dit besluit. Dat bij het afgeven van de ontheffing destijds door RVO zou zijn uitgegaan van de bomenkap is onjuist, ook de uitleg over de voorschriften k, l en m is niet geheel correct opgeschreven in de eerdere ontwerpbeschikking. In de tekst onder het kopje 'Beoordeling' zijn de passages die hierop betrekking hebben dan ook aangepast. Deze wijzigingen hebben geen invloed op de inhoudelijke beoordeling van de aanvraag en eerder getrokken conclusies. Ook zijn er geen nieuwe feiten of omstandigheden bekend geworden, die betrokken zouden moeten worden in dit besluit.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De 84 vogelsoorten waarvoor ontheffing is aangevraagd (appendix) betreffen van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten welk zijn beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Op grond van artikel 3.1, eerste lid, van de Wnb is het verboden om genoemde soorten opzettelijk te doden.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wnb wordt ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is en;
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten.

De acht vleermuissoorten waarvoor ontheffing is aangevraagd betreffen van nature in Nederland in het wild levende soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, van de Habitatrichtlijn. De laatvlieger, rosse vleermuis, bosvleermuis, gewone grootoorvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis en de meervleermuis zijn tevens opgenomen in Bijlage II van het verdrag van Bern. Op grond van artikel 3.5, eerste lid van de Wnb is het verboden om vleermuizen opzettelijk te doden.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

In 2021 is Windpark Oostflakkee in gebruik genomen. Sinds 23 juli 2021 wordt slachtoffermonitoring bij Windpark Oostflakkee uitgevoerd. Uit de monitoringsrapportages (Buijs Eco Consult, 2021; 2022) komt naar voren dat in Windpark Oostflakkee een aantal vogel- en vleermuissoorten zijn gevonden, waarvoor in het besluit van 11 december 2017 geen ontheffing is verleend in het kader van de Wnb. Bij wijzigingsbesluit van 25 juli 2021 is de stilstandvoorziening voor vleermuizen aangescherpt, omdat uit de monitoringsresultaten was gebleken dat er sprake was van meer aanvaringslachtoffers dan eerder voorzien. In de nabijheid van het windpark is een bomenrij aanwezig, waarvan wordt aangenomen dat deze invloed heeft op de vliegbewegingen van vogel- en vleermuissoorten nabij het windpark. De verwachting is dat de kap van de bomenrij een positief effect zal hebben en tot vermindering van het aantal aanvaringslachtoffers in het windpark zal leiden. Voor de kap van de bomenrij is een ontheffingsaanvraag ingediend door het waterschap.

Daarnaast dient op grond van de monitoringsresultaten de ontheffing uitgebreid te worden met diverse vogel- en vleermuissoorten omdat aanvaringslachtoffers onder deze soorten gedurende de gehele exploitatieduur van het windpark niet uitgesloten kunnen worden. Naar aanleiding van de voorlopige monitoringsrapportages en slachtofferonderzoeken is een geactualiseerde lijst opgesteld met vogel- en vleermuissoorten (Bureau Waardenburg, 2022) waarvan aanvaringslachtoffers gedurende de gebruiksfase van Windpark Oostflakkee kunnen worden voorzien. Voor de samenstelling van de lijst met vogelsoorten waaronder sterfte als gevolg van de gebruiksfase van het windpark voorzienbaar is, is gebruikgemaakt van een gestandaardiseerde methode waarbij vogelsoorten worden geselecteerd waarvan aannemelijk is dat zij voorzienbaar binnen de gebruiksfase van het windpark slachtoffer kunnen worden. Deze methodiek houdt rekening met de aanwezigheid van de soort in de omgeving van het plangebied, de functie die het plangebied voor de soort vervult, de omvang van het windpark en de gevoeligheid van de soort voor aanvaringen met windturbines. De methode houdt rekening met de twee groepen: lokale vogels en trekvogels. Voor het bepalen van de mogelijke vogelslachtoffers en de aantallen per soort, is gebruikgemaakt van telgegevens van het (lokaal) voorkomen van vogelsoorten en de functie die het plangebied voor de betreffende soorten vervult, dit gecombineerd met de nieuwste wetenschappelijke inzichten en resultaten uit slachtofferonderzoeken in binnen- en buitenland.

Vogels

Het aantal vogelslachtoffers is op basis van referentie windparken, de ligging van het windpark en de kenmerken daarvan ingeschat op maximaal (worst case) 30 slachtoffers per windturbine per jaar, dus 240 in totaal. Hierbij is geconcludeerd dat er aanvaringslachtoffers kunnen optreden onder in totaal (worst case) 136 soorten. Bij besluit van 11 december 2017 is reeds voor 52 van deze vogelsoorten ontheffing verleend. Uit de voorlopige monitoringsrapportages (Buijs Eco Consult, 2021; 2022) komt naar voren dat vijf vogelsoorten als aanvaringslachtoffer zijn gevonden, waarvoor in het besluit van 11 december 2017 geen ontheffing is verleend. Het gaat om de volgende vogelsoorten met tussen haakjes het aantal gevonden slachtoffers: buizerd (1), grote zilverreiger (1), krakeend (1), torenvalk (1) en vuurgoudhaantje (1). Voor deze soorten wordt ontheffing aangevraagd.

Omdat niet kan worden uitgesloten dat gedurende de gebruiksfase individuen van de overige 79 ($136 - 52 - 5 = 79$) vogelsoorten van de geactualiseerde lijst (Bureau Waardenburg, 2022) in aanvaring kunnen komen met Windpark Oostflakkee, is ervoor gekozen voor deze soorten eveneens ontheffing aan te vragen. Doordat hooguit sprake is van uiterst incidentele sterfte is een effect op de staat van instandhouding van betrokken soorten uitgesloten. De bepaalde sterfte is als volgt:

Lokale vogelsoorten

Soort	Populatieomvang	1%-ORNIS norm	Max. slachtoffers per jaar
Buizerd <i>Buteo buteo</i>	15.750	16	3-6
Grote zilverreiger <i>Ardea alba</i>	7.200	19	1-2

Vogelsoorten op seizoenstrek

Soort	Populatieomvang	1%-ORNIS norm	Max. slachtoffers per jaar
Knobbelzwaan <i>Cygnus olor</i>	250.000	375	<1
Toendrarietgans <i>Anser serrirostris</i>	160.000	274	<1
Kleine rietgans <i>Anser brachyrhynchus</i>	63.000	108	<1
Rotgans <i>Branta bernicla</i>	200.000	200	<1

Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>	1.000.000	2.280	<1
Bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	300.000	342	<1
Topper	<i>Aythya marila</i>	310.000	1612	<1
Slobeend	<i>Anas clypeata</i>	40.000	168	<1
Tafeleend	<i>Aythya ferina</i>	300.000	1.050	<1
Kuifeend	<i>Aythya fuligula</i>	1.200.000	3.480	<1
Krakeend	<i>Anas strepera</i>	60.000	168	1-2
Pijlstaart	<i>Anas acuta</i>	60.000	202	<1
Wintertaling	<i>Anas crecca</i>	500.000	2.350	<1
Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>	290.000	580	<1
Koekoek	<i>Cuculus canorus</i>	1.000.000	1.000	<1
Waterral	<i>Rallus aquaticus</i>	100.000	377	<1
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	263.000	705	1-2
Lepelaar	<i>Platalea leucorodia</i>	11.300	30	<1
Kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>	73.000	161	<1
Zilverplevier	<i>Pluvialis squatarola</i>	250.000	350	<1
Bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula</i>	73.000	166	<1
Kleine plevier	<i>Charadrius dubius</i>	200.000	900	<1
Regenwulp	<i>Numenius phaeopus</i>	190.000	209	<1
Grutto	<i>Limosa limosa</i>	160.000	96	<1
Rosse grutto	<i>Limosa lapponica</i>	120.000	342	<1
Steenloper	<i>Arenaria interpres</i>	45.000	63	<1
Kanoet	<i>Calidris canutus</i>	450.000	716	<1
Kemphaan	<i>Philomachus pugnax</i>	1.000.000	4.760	<1
Drieteenstrandloper	<i>Calidris alba</i>	120.000	204	<1
Bonte strandloper	<i>Calidris alpina</i>	1.330.000	2.458	<1
Oeverloper	<i>Actitis hypoleucos</i>	1.500.000	2.340	<1
Witgat	<i>Tringa ochropus</i>	1.000.000	2.600	<1
Zwarte ruiter	<i>Tringa erythropus</i>	60.000	156	<1
Groenpootruiter	<i>Tringa nebularia</i>	190.000	494	<1
Dwergmeeuw	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	72.000	101	<1
Zwartkopmeeuw	<i>Larus melanocephalus</i>	50.000	50	<1
Grote mantelmeeuw	<i>Larus marinus</i>	330.000	330	<1
Zwarte stern	<i>Chlidonias niger</i>	500.000	500	<1
Visdief	<i>Sterna hirundo</i>	160.000	160	<1
Bruine kiekendief	<i>Circus aeruginosus</i>	100.000	260	<1
Blauwe kiekendief	<i>Circus cyaneus</i>	50.000	95	<1
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	500.000	1.550	<1
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	100.000	170	<1
Ransuil	<i>Asio otus</i>	100.000	310	<1
Groene specht	<i>Picus viridis</i>	100.000	150	<1
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	1.000.000	1.500	<1
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	100.000	310	1-2
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	100.000	255	<1
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	10.000	20	<1
Gaai	<i>Garrulus glandarius</i>	1.000.000	4.100	<1
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	1.000.000	2.100	<1
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	1.000.000	4.800	<1

Vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapilla</i>	1.000.000	8.510	1-2
Zwarte mees	<i>Periparus ater</i>	1.000.000	5.700	<1
Boomleeuwerik	<i>Lullula arborea</i>	500.000	2.000	<1
Tuinfluitier	<i>Sylvia borin</i>	1.000.000	5.000	<1
Braamsluiper	<i>Sylvia curruca</i>	1.000.000	6.710	<1
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>	1.000.000	6.090	<1
Sprinkhaanzanger	<i>Locustella naevia</i>	1.000.000	5.300	<1
Spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>	1.000.000	5.000	<1
Bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	1.000.000	5.300	1-2
Rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	1.000.000	7.760	<1
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	1.000.000	5.230	<1
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodyte</i>	1.000.000	6.810	<1
Beflijster	<i>Turdus torquatus</i>	100.000	580	<1
Grote lijster	<i>Turdus viscivorus</i>	1.000.000	3.790	<1
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	1.000.000	5.070	<1
Nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos</i>	1.000.000	5.370	<1
Blauwborst	<i>Luscinia svecica</i>	1.000.000	5.370	<1
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	1.000.000	5.300	<1
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1.000.000	6.200	<1
Roodborsttapuit	<i>Saxicola rubicola</i>	1.000.000	5.300	<1
Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>	1.000.000	5.400	<1
Noordse kwikstaart	<i>Motacilla thunbergi</i>	500.000	2.335	<1
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	100.000	476	<1
Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>	1.000.000	5.800	<1
Oeverpieper	<i>Anthus petrosus</i>	100.000	457	<1
Waterpieper	<i>Anthus spinoletta</i>	100.000	457	<1
Grote barmsijs	<i>Acanthis flammea</i>	1.000.000	5.750	<1
Kruisbek	<i>Loxia curvirostra</i>	1.000.000	5.370	<1
Sneeuwgorst	<i>Plectrophenax nivalis</i>	100.000	370	<1

Windpark Oostflakkee is met een vogel detectiesysteem met stopmodule uitgerust om aanvaringslachtoffers van de zeearend te voorkomen. Door de toepassing van dit systeem zijn aanvaringslachtoffers van zeearend gedurende de gehele gebruiksfase van Windpark Oostflakkee niet voorzienbaar.

Vleermuizen

Vleermuizen kunnen slachtoffer worden als gevolg van aanvaringen en bijna aanvaringen (zgn. barotrauma) met de rotorbladen van windturbines. Van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis is bekend dat zij aanvaringslachtoffer kunnen worden van windmolens. In de vigerende ontheffing van 11 december 2017 is reeds voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis ontheffing verleend. Om sterfte onder deze vleermuissoorten te beperken, is in het wijzigingsbesluit van 25 juli 2022 reeds een aangescherpte stilstandsvoorziening opgenomen. De monitoring dient te worden voortgezet totdat voldoende aantoonbaar uit de resultaten blijkt dat het aantal vleermuislachtoffers is gereduceerd tot de aantallen welke in 2017 werden voorzien en op basis waarvan eerder ontheffing is verleend. Het is toegestaan de opgelegde stiltandvoorziening aan te passen, indien de voorgestelde alternatieve maatregel tot aantoonbaar betere of vergelijkbare resultaten leidt ten aanzien van het reduceren van vleermuislachtoffers en op het voorstel

goedkeuring is gegeven. Dit is geborgd in voorschriften k, l en m van het besluit van 25 juli 2022.

Uit de voorlopige monitoringsrapportages (Buijs Eco Consult, 2021; 2022) komt naar voren dat de rosse vleermuis en de laatvlieger zijn gevonden. Voor deze soorten is in het besluit van 11 december 2017 en de wijzigingsbesluiten geen ontheffing verleend. Voor deze soorten wordt daarom ontheffing aangevraagd. De bepaalde sterfte is als volgt:

Soort	Populatieomvang	1%-norm	Max. slachtoffers per jaar
Rosse vleermuis	566	2,5	<1
Laatvlieger	1.980	3	1

Omdat niet kan worden uitgesloten dat de in de omgeving van het plangebied waargenomen vleermuissoorten - meervleermuis, watervleermuis, bosvleermuis, kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en tweekleurige vleermuis - nooit in aanvaring kunnen komen met Windpark Oostflakkee, heeft ontheffinghouder ervoor gekozen om ook worst case voor deze soorten ontheffing aan te vragen. Van de watervleermuis, meervleermuis en gewone grootoorvleermuis worden vrijwel nooit aanvaringssslachtoffers gevonden bij windparken.

Uit de voorlopige monitoringsrapportages (Buijs Eco Consult, 2021; 2022) komen deze soorten ook niet naar voren. Doordat hooguit sprake zal zijn van uiterst incidentele sterfte is een effect op de staat van instandhouding van deze soorten uitgesloten.

Voor zowel soorten waarvan aanvaringssslachtoffers voorzienbaar zijn gebleken op basis van de monitoringsresultaten en soorten waarbij geen sprake is van een aanmerkelijke kans, maar waarvoor ontheffinghouder zekerheidshalve ontheffing wenst aan te vragen en waarvoor in het vigerende besluit uit 2017 geen ontheffing is verleend, is verzocht ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid (vogels) en artikel 3.5, eerste lid (vleermuizen), van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk doden van deze soorten. De conclusies in het rapport van Bureau Waardenburg van 11 maart 2022 en de voorlopige monitoringsrapportages van BEC achten wij voldoende gemotiveerd.

Voor alle soorten waarvoor nu aanvullend ontheffing wordt aangevraagd is het effect van de voorzienbare sterfte op de staat van instandhouding van de populatie getoetst. Hiervoor is gebruikgemaakt van de 1%-mortaliteitsnorm, wat gelijkstaat aan 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte van de betrokken populatie. Indien de voorziene sterfte onder de 1%-mortaliteitsnorm blijft leidt dit niet tot een negatief effect op de staat van instandhouding van de betreffende populatie. De additionele sterfte als gevolg van een aanvaring met windmolens in Windpark Oostflakkee onder de soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd is gering. Het gaat om maximaal enkele procenten van de 1%-mortaliteitsnorm.

Met de stilstandvoorziening opgenomen in voorschrift k van het besluit van 25 juli 2022, met kenmerk 01027966-ODH381309, wordt bereikt dat de verwachte sterfte onder de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis onder de 1%-mortaliteitsnorm blijft zoals opgenomen in het besluit.

De berekende sterfte onder vogels en vleermuizen bij de windturbines van Windpark Oostflakkee leidt niet tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de betrokken soorten. Voldoende onderbouwd is dat tijdens de gebruiksfase geen sprake zal zijn van een overschrijding van de 1%-mortaliteitsnorm. Bij besluit van 25 juli 2022, met kenmerk 01027966-ODH381309, is reeds een monitoringsverplichting voor aanvaringssslachtoffers voorgeschreven, wat betekent dat deze monitoringsverplichting ook gelding zal hebben voor de soorten waarvoor nu aanvullend ontheffing wordt aangevraagd.

Wettelijk belangen en alternatievenafweging

De ontheffing van 11 december 2017 door RVO met kenmerk FF/75C/2016/00756, is verleend op grond van de belangen 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' (*vogelsoorten*) en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' (*vleermuissoorten*) en er heeft een alternatieventoetsing plaatsgevonden. Thans wordt aanvullend ontheffing aangevraagd voor 84 vogelsoorten en acht vleermuissoorten, wat betekent dat ook voor deze soorten een toetsing dient plaats te vinden aan de wettelijke belangen en de alternatieventoetsing.

Het windpark is in 2021 in gebruik genomen. Op basis van de uitgevoerde monitoring is gebleken, dat voor meer vogelsoorten en vleermuissoorten ontheffing benodigd is, dan waarvoor eerder ontheffing is verleend. Tevens zijn nieuwe wetenschappelijke inzichten meegenomen. Het windpark bevindt zich in haar gebruiksfase. Er is geen sprake van wijzigingen in de doelstellingen van het project, waaronder het tegengaan van klimaatverandering en de elektriciteitsvoorziening als belangrijkste redenen. Klimaatverandering wordt in grote mate beïnvloed door broeikasgassen als gevolg van verbranding van fossiele brandstoffen. Klimaatverandering heeft effecten op de openbare veiligheid en volksgezondheid. Het beperken en vermijden van de uitstoot van broeikasgassen middels de inzet van duurzame energiebronnen zoals windenergie levert daarmee een bijdrage aan het voorkomen van de negatieve invloeden gerelateerd aan broeikasgassen en klimaatverandering.

Ten aanzien van vogelsoorten komt uit de geactualiseerde beoordeling dat de verwachte sterfte als gevolg van de gebruiksfase van Windpark Oostflakkee de 1% mortaliteitsnorm niet zal overschrijden. Voor een groot deel van de 84 vogelsoorten geldt dat de ontheffing worst case wordt aangevraagd. Een effect op de staat van instandhouding van de aangevraagde vogelsoorten is dan ook niet te verwachten.

Ten aanzien van de acht vleermuissoorten komt uit de geactualiseerde beoordeling dat ook voor deze soorten geldt, dat de verwachte sterfte als gevolg van de gebruiksfase van Windpark Oostflakkee de 1% mortaliteitsnorm niet zal overschrijden. Een effect op de staat van instandhouding van de aangevraagde vleermuissoorten is dan ook niet te verwachten. Met het voorschrijven van een aangescherpte stilstandvoorziening (bij besluit van 25 juli 2022 met kenmerk 01027966-ODH381309) is een optimum gevonden tussen het belang van het borgen van de staat van instandhouding van deze vleermuissoorten en het realiseren van de doelstellingen van het windpark zoals hiervoor genoemd.

In de documenten behorende bij de aanvraag is het voorgaande voldoende onderbouwd. De aanvraag om aanvullend ontheffing te verlenen voor 84 vogelsoorten en acht vleermuissoorten heeft verder geen invloed op de overwegingen en conclusies opgenomen in de vigerende ontheffing en eerdere wijzigingsbesluiten met betrekking tot de wettelijke belangen en alternatieventoetsing. Voor de overwegingen verwijzen wij naar het besluit van 11 december 2017, met kenmerk: FF/75C/2016/00756.

Wij concluderen dat ook ten aanzien van de beschermde vogel- en vleermuissoorten waarvoor nu aanvullend ontheffing wordt aangevraagd (appendix), de hiervoor genoemde wettelijk belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op deze beschermde soorten, die als gevolg van de gebruiksfase van het windpark zullen en worst case mogelijk kunnen optreden, te rechtvaardigen. Met de maatregelen die worden genomen, de reeds opgelegde voorschriften, waaronder de stilstandvoorziening en de slachtoffermonitoring die plaatsvindt, concluderen wij dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is. Schade aan deze beschermde soorten wordt zoveel mogelijk voorkomen.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande en artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb stemmen wij in met het verzoek tot wijziging van de ontheffing van 11 december 2017, met kenmerk: FF/75C/2016/00756, gewijzigd bij besluiten van 29 april 2019 (kenmerk: ODH-2019-00051558) en 25 juli 2022 (met kenmerk 01027966-ODH381309).

Wij breiden de ontheffing uit met de aangevraagde 84 vogelsoorten en acht vleermuissoorten opgenomen in de appendix, opgenomen onderaan dit besluit. De overige onderdelen en voorschriften van genoemde oorspronkelijke ontheffing en wijzigingsbesluiten, blijven onverminderd van kracht.

Appendix: vogelsoorten en vleermuissoorten waarvoor ontheffing wordt verleend

<p><i>Vogels:</i></p> <p>Knobbelzwaan (<i>Cygnus olor</i>)</p> <p>Toendrarietgans (<i>Anser serrirostris</i>)</p> <p>Kleine rietgans (<i>Anser brachyrhynchus</i>)</p> <p>Rotgans (<i>Branta bernicla</i>)</p> <p>Brilduiker (<i>Bucephala clangula</i>)</p> <p>Bergeend (<i>Tadorna tadorna</i>)</p> <p>Topper (<i>Aythya marila</i>)</p> <p>Slobeend (<i>Anas clypeata</i>)</p> <p>Tafeleend (<i>Aythya ferina</i>)</p> <p>Kuifeend (<i>Aythya fuligula</i>)</p> <p>Krakeend (<i>Anas strepera</i>)</p> <p>Pijlstaart (<i>Anas acuta</i>)</p> <p>Wintertaling (<i>Anas crecca</i>)</p> <p>Fuut (<i>Podiceps cristatus</i>)</p> <p>Koekoek (<i>Cuculus canorus</i>)</p> <p>Waterral (<i>Rallus aquaticus</i>)</p> <p>Blauwe reiger (<i>Ardea cinerea</i>)</p> <p>Grote zilverreiger (<i>Ardea alba</i>)</p> <p>Lepelaar (<i>Platalea leucorodia</i>)</p> <p>Kluut (<i>Recurvirostra avosetta</i>)</p> <p>Zilverplevier (<i>Pluvialis squatarola</i>)</p> <p>Bontbekplevier (<i>Charadrius hiaticula</i>)</p> <p>Kleine plevier (<i>Charadrius dubius</i>)</p> <p>Regenwulp (<i>Numenius phaeopus</i>)</p> <p>Grutto (<i>Limosa limosa</i>)</p> <p>Rosse grutto (<i>Limosa lapponica</i>)</p> <p>Steenloper (<i>Arenaria interpres</i>)</p> <p>Kanoet (<i>Calidris canutus</i>)</p> <p>Kemphaan (<i>Philomachus pugnax</i>)</p>	<p>Dwergmeeuw (<i>Hydrocoloeus minutus</i>)</p> <p>Zwartkopmeeuw (<i>Larus melanocephalus</i>)</p> <p>Grote mantelmeeuw (<i>Larus marinus</i>)</p> <p>Zwarte stern (<i>Chlidonias niger</i>)</p> <p>Visdief (<i>Sterna hirundo</i>)</p> <p>Bruine kiekendief (<i>Circus aeruginosus</i>)</p> <p>Blauwe kiekendief (<i>Circus cyaneus</i>)</p> <p>Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)</p> <p>Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)</p> <p>Havik (<i>Accipiter gentilis</i>)</p> <p>Ransuil (<i>Asio otus</i>)</p> <p>Groene specht (<i>Picus viridis</i>)</p> <p>Grote bonte specht (<i>Dendrocopos major</i>)</p> <p>Torenvalk (<i>Falco tinnunculus</i>)</p> <p>Boomvalk (<i>Falco subbuteo</i>)</p> <p>Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)</p> <p>Gaai (<i>Garrulus glandarius</i>)</p> <p>Roek (<i>Corvus frugilegus</i>)</p> <p>Zwarte kraai (<i>Corvus corone</i>)</p> <p>Vuurgoudhaan (<i>Regulus ignicapilla</i>)</p> <p>Zwarte mees (<i>Periparus ater</i>)</p> <p>Boomleeuwerik (<i>Lullula arborea</i>)</p> <p>Tuinfluitier (<i>Sylvia borin</i>)</p> <p>Braamsluiper (<i>Sylvia curruca</i>)</p> <p>Grasmus (<i>Sylvia communis</i>)</p> <p>Sprinkhaanzanger (<i>Locustella naevia</i>)</p> <p>Spotvogel (<i>Hippolais icterina</i>)</p> <p>Bosrietzanger (<i>Acrocephalus palustris</i>)</p> <p>Rietzanger (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)</p> <p>Boomkruiper (<i>Certhia brachydactyla</i>)</p>	<p>Bonte vliegenvanger (<i>Ficedula hypoleuca</i>)</p> <p>Gekraagde roodstaart (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)</p> <p>Roodborsttapuit (<i>Saxicola rubicola</i>)</p> <p>Tapuit (<i>Oenanthe oenanthe</i>)</p> <p>Noordse kwikstaart (<i>Motacilla thunbergi</i>)</p> <p>Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)</p> <p>Boompieper (<i>Anthus trivialis</i>)</p> <p>Oeverpieper (<i>Anthus petrosus</i>)</p> <p>Waterpieper (<i>Anthus spinoletta</i>)</p> <p>Grote barmsijs (<i>Acanthis flammea</i>)</p> <p>Kruisbek (<i>Loxia curvirostra</i>)</p> <p>Sneeuwgorst (<i>Plectrophenax nivalis</i>)</p> <p><i>Vleermuizen:</i></p> <p>Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)</p> <p>Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)</p> <p>Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)</p> <p>Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)</p> <p>Bosvleermuis (<i>Nyctalus leisleri</i>)</p> <p>Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)</p> <p>Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)</p> <p>Tweekleurige vleermuis (<i>Vespertilio murinus</i>)</p>
---	---	---

Drieteenstrandloper (<i>Calidris alba</i>) Bonte strandloper (<i>Calidris alpina</i>) Oeverloper (<i>Actitis hypoleucos</i>) Witgat (<i>Tringa ochropus</i>) Zwarte ruiter (<i>Tringa erythropus</i>) Groenpootruiter (<i>Tringa nebularia</i>)	Winterkoning (<i>Troglodytes troglodyte</i>) Beflijster (<i>Turdus torquatus</i>) Grote lijster (<i>Turdus viscivorus</i>) Gauwe vliegenvanger (<i>Muscicapa striata</i>) Nachttegaal (<i>Luscinia megarhynchos</i>) Blauwborst (<i>Luscinia svecica</i>)	
--	--	--

omgevingsdienst
Haaglanden